

Szerkesztőség és kiadó hivatal
S. Lőchényi-utca SIMON-ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

HIRDETŐMÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerlemez részét illető
minden közlemények ideintéendőek.

Hírdemtetlen levelek csak ismert kizetkötől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidékre postán
küldve:

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábsopetitors egyszeri beiktatásért 5kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábsopetitorsért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamat magában foglalj
ujdonság sora 50 krajczár.

XIV. évfolyam 1887.

Debreczen. Hetfő, július 18

137. szám.

A türelem utja.

Budapest, jul. 16.

Július 3-án összeült a bolgár nagy nemzetgyűlés; jul. 7-én lelkes egyhangúsággal megválasztotta a Bolgárország fejedelemévé Kóburg Ferdinánd herceget; jul. 8-án megkapta a szobránye a herceg táviratát, amelyben kijelenti, hogy elfogadja a fejedelemséget, ha a porta megerősíti és a nagyhatalmak elismerik a választást; jul. 9-én a szobránye megválasztotta a küldöttséget, amely jul. 10-én elutazott Ferdinánd herceghez Ebenhalba, hogy felajánlja neki a bolgár fejedelemséget; jul. 12-én megérkezett Bécsbe, másnap fogadtatott a herceg által és e téte viztautazott hazájába.

Mindez történt tizenkét rövid nap lefolyása alatt.

Eddig gőzerővel haladtak a bolgárok; a míg a főadat könnyebb részének elintézéséről kellett gondoskodni, addig az elektromos korak becsületére való programot pontosan meglehet tartani; de mi jön majd ezután? Lesz-e részük sikereken a bolgároknak akkor is, mikor sorsuk végelöntésre kerül az európai hatalmak tanácsában? A jövő titkait nem ismerheti senki, de az igen sok valószínűséggel bír, hogy az ut, amelyen a bolgárok jul. 7-én kivilágítás, zászlódisz, a harsogó zene vig hangjai, viharos lelkesedés a legsobb remények közepette indultak meg, a passzív, a türelem utja lesz és könnyen keserű csalódáshoz vezethet.

Az optimizmus a politikában soha jó gyümölcsöt nem termelt. Tapasztalják ezt a bolgárok már is. Igazán meghatározó az a gyermekded reménykedés, a mivel az egész Kóburg választást csináltak; olyan bizalommal néztek a világra mintha csupa jóbarátok környeznék őket a kik készek akár agyonverni egymást, csak hogy Bulgáriának kellemes szolgálatakat tehesseken. A porta mit fog szólni

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Az 1831-ki cholera Debreczenben.*)

Irtta: Dr. miskolczi ZELIZY DÁNIEL.

I.

Ha 1831 július havában szétböhethünk volna Debreczenben: azt találtuk volna, hogy az ide vezető országutakon az utast, „strázsák“ állítják meg, kik passzus követelnek s vas villájokkal egyt-velami olyan felsőbb rendeletet képviselvek, melytől végig fut az ember hátán a hideg.

Az a felsőbb rendelet pedig a helytartó tanácsától jött 1831 július 1-sei kellel s azt tartalmazta, hogy minden ember passzussal utazzék, melybe világosan fel legyen véve hogy az utas egészséges és gyuanu alá nem eső helyből indul és utjában is minden helyen fel legyen írva, hogy egészséges helyeken ment keresztül.

Mily erős volt a felvigyázat, mutatja az, hogy a Hortobágy vizén túl két biztos akkor úgy nevezett kommisszárius vagy mint az ohati provisor és mátai kommisszárius — a esözökön kívül még tíz lovas polgárral vigyázott fel különböző pontokon. A Hortobágyon innen a Kadaregig — tehát a város felé — minden lépten-nyomon strázsa. Az újváros felé tényleg tizenhat, Bőszörmény felé öt, a déli oldalon tehát a három négy órányira eső Gyogyorig, vagy akkor úgy nevezett Barak vendégfogadóig, három ponton strázsa. A nagy erdő hátulsó vonalán, noha ott fel is volt árkolva, hogy gyalog ember át ne szökhesék rajta, tizenöt gyalog és három lovas ör vigyázott. A város körül pedig gyűrűalakban tizenkét őrállomás volt rendszeresítve. Volt is ezzel a tömérdek ör-

* Az érdekes tárczát a kitűnő magyar szaktudós orvosunk engedelméből a „Fővárosi Lapok“-ban közlött cikksorozattól veszük.

választáshoz? Ez a kérdés lebegett az ajkán mindenkinek, midőn híre hallotta, mit végeztet a bolgár szobránye. A bolgárok azonban heteken feleltek a kérdésre: mit nekünk a porta? olyan biztosak vagyunk fölöle, mintha a megerősítő f-rm ut már zsebünkben hordanánk. A porta pedig, a hlyett, hogy megerősíteni sietne Ferdinánd herceget a bolgár trónon, körjegyzéket készít — ezt is még csak készíti — a nagyhatalmakhoz, a melyben megérdezi őket: mit szólnak a tirnovai választáshoz; mert e nélkül a porta sem tudhatja, mit gondoljon ő maga erről a veszedelmes dolgról.

Ez az első csalódás az örömmámor közepette.

A másodikra sem kellett sokáig várakozni. Megjött a nélkül, hogy hívták volna, mert ki sem maradhatott.

Eppen olyan veszedelmes optimizmus-sal, a milyennel a porta jóakaró elhatározásaira számítottak, elhitették magukkal a bolgárok, hogy a fejedelemséget följajánló küldöttség Ebenhalban díszkíséretté alakul és diadalmenetben vízi Szófiába az új fejedelem, I. Ferdinándot.

Most megtudták, hogy ennek a reménységünknek is hia csalódásban kellett szétfoszolnia.

Látták saját szemekkel a herceget, a kit látatlanban választottak meg és látatlanban is annyira lelkesedéssel és bizalommal vettek körül; látták és beszéltek vele; elmondottak neki minden, a mi a szívükön fekszik, a mi nyomja hazájukat s a mit reméneik új fejedelmüktől. Es hallották saját füleikkel a választ a mit hogy kapni fognak, el nem hitték a míg meg nem kapták. A herceg szívélyesen, kedvesen, szere remélőan, Bolgárország iránt táplált meleg érdeklődéssel viszonzta a bolgárok hódolatát, de azért határozottan kijelentette. Eppen olyan határozottan, a mint kifejtette

rel nemes Pándy Károly „fürmender“ urnak elég baja, mert azokat mind neki kellett hathat napra kirendelni, még legnagyobb részükre felügyelni is, mert Miklóssy Ferencz, Perozlay Fridrik és Komlóssy Dániel szenátor urak három csak a város körüli jizenkét stázsára ügyeltek föl. Ezek a szenátor urak tagjai voltak a cholera dolgában rendelt polgári és katona elegyes küldöttségnek, mely a mostani váresháza egy részének helyén, az ócska városházában tartotta komoly s néha megdöbbenően lehangolt tanácskozást.

E n mes küldöttség lépteit a helytartó tanács, azután a királyi biztó, méltóságos kishaznői Lányi Imre ur ő nagysága és Biharmegyei rendelése vezérelték.

A küldöttség, mely a bizonytalan jövő bizonyos sok baját elismerése méltó buzgalommal vállalta magára s sok apró és sok nagy kérdéssel volt lénytelen megküzdési legelőször egy vesztglő hely és egy cholera kórház felállításához fogott. A vesztglő helyet vagy vesztglő házat valami nagyszereűnek nem terveztek, mert arról jegyzőkönyvekben azt mondják, hogy oldalait az építőtő inspektor u am ne gyékényvel, hanem deszkává készítessék el.

Alig készült el a Nyulas tájékan ez az addig ismeretlen valami: felügyelői azt jelentették, hogy „negyvenhatan már rekeszek be tövöttek“, kevéssel később pedig azt, hogy már 105-en vannak, kik közül a nemes város tart 46 ot, a magokéből élnek 59-en. A jegyzőkönyv szerint: „Miskolcra jött Hetényi, színjátászó házanépével, és ugyanez onnan jött színjátászó Erdélyi György tizenöt napra betevődött. Tóth Ferencz typporaghiac provisor a hugával és ennek egy kis leányával, egy typpographus inassal és két palinkyai kocissal Miskolcra megérkezve, szintén vesztglő helyre tétetett

A vesztglő házra felügyelő nemes kül-

a július 8-iki táviratában: hogy a bolgár trónt csak akkor fogadjalja el, ha sikerül megnyernie az összes hatalmak beleegyezését. Addig arról, hogy lemenjen Szófiába s elfogadjalja az országot és trónját szó sem lehet.

Ezzel hozzájutottak a bolgárok a második, az elsőtől talán még keserve-sebb csalódáshoz.

Most már hazamehetnek és megmondhatják a váaszra türelmetlenül váró honfittársainknak: türelmetlenséggel sem mire sem mehetünk, türelem kell ide.

Türelem bizony, és pedig mennyi türelem! Mer ha ez nincsen elég, könynyen kifogyhat addig, a míg Ferdinánd hercegnek Szófiában hódolhat a bolgár nemzet.

Elismerjük, hogy Bulgária helyzete nehéz, de azért mégis elvitatni nem lehet, hogy Kóburg herceg magatartása teljesen méltó olyan férfiúhoz, a ki előtt fejedelmi trón áll.

Mert a helyzet következő:

A porta, Bolgárország hűbérura, ingadozik, gondolkozik, haboz, nem tudja mitévő legyen; ma ezt, holnap azt határozza, de nem tesz semmit sem ma sem holnap. Oroszország annál jobban tudja mit akar, és annál határozottabban halad a maga elé kitűzött uton; neki törvénytelen a szobránye, törvénytelen a regeesség, törvénytelen a miniszterium és törvénytelen mindaz, a mit ezek csinálnak, tehát a fejedelmválasztás is. Ez Oroszország programja. Ki gondolhatja tehát arra, hogy elismerje Ferdinánd herceget Bulgária fejedelemévé? Franciaország mindenre igent bólint, a mit Oroszország a Balkánon tesz. Németország Oroszország ellen állást foglalni nem akar.

Mit lehet itt csinálni? Megbizhatatlan hűbérur, két biztos ellenség és egy harmadik, a ki hidegen visszautasít minden appellálást jóakarátára, lehet-e ily körülmények által teremtett csapdába

döttség azt is jelenti, hogy Molnár András uram, a ki azon helyre való felvigyázást önként felvállalta, azt nem elég pontosság gal viszi s arról le akar mondani. E miatt határozatba ment, hogy mivel ezen lélekbe járó dologba azt, a kit a közjó iránt vonzó szeretet nem gerjeszt és nem éleszt, megtartani káros volna; enél fogva szükség ide mást állítani, melyre alkalmasnak ítéltetett polár Diószegi Sándor uram, ki mint reguleris katona strázsamester volt, ki is felhivatván, azt kész szívvvel felvállalta.

Vesztglő házba a passzus nélkül utazókat vagy gyuanus (azaz már choleras) helyről jötteket kellett utasítani ilyen alapon, a vesztglőre kárbotatott, egyének tisztesség emberek közül is elég bőven telhettek ki.

De helytartótanácsai rendelet. szerint a csavargókat, passzus nélkül kóborlókat, cigányokat is a helyett, hogy a városba bebocsátották volna, szünet, vesztglés alá kellett vetni és ennek a vesztglésnek husz napot negyven napig lehetett s néha kellett is tartani.

Ezen kívül még az is benne volt a helytartó tanács rendeletében, hogy a vendégladók, csapszék, sörházak, malmok minden nap vizsgálódjanak én onnan a csavargók és passzus nélkül kóborlók vesztglő helybe zárasanak.

Igy hát nem csoda hogy ha a vesztglő ház deszka falán belül kellemetlenül végyes társaság gyűlt össze nem csoda, ha e ház fenállásának harmadik negyedik napján abban már százöten voltak, de csoda, hogy azok közül a magokéből 59-en éltek és hogy a város csak 46 ot tartott.

Ha valaki a vesztglő házban choleraba esik, azt a cholera kórházba kellett volna szállítani, mely a vesztglő helytől jó távol a boldogfalvai epres kertben volt. De ilyes mire példa szerenssére nem fordult elő legálabb effele adatot én nem találtam. De a

nyitott szemmel be'emenni? Ki biztathatná erre a fiatal Kóburgot?

Monarchiánk, Olasország, Angolország szívesen elismernék őt, de senki józanul nem kívánhatja, hogy a Kóburg hg fejedelemségeért európai háborut kezdjünk, a melynek kimenele bélahatlatlan. Ha megtámadjuk érdekeinket, kihuzzuk a kardot, de a míg lehet, tartjuk a hívelyében.

Es mindezek mellett még a Bolgárországban uralkodó fejletlen viszonyokról sem szabad megfeledkeznünk, a mik csöppet sem teszik kívánatossá, hogy valaki elfoglalja a bolgár trónt, mielőtt egész Európa e ismerését viheti magával paizsu és tekintélyének bázisául. A bolgárok lelkesednek Kóburg Ferdinándért, de sem lelkesedik-e még sokkal inkább Battenberg Sándorért — és mégis mi lett belőle?

Szokolay Kornél.

Külföld.

A hatalmak nagyobb része választott már a portának Coburg herceg megválasztását illető körjegyzékére.

Az adott viszonyok közt természetesen legfontosabb Oroszország váaszja. Ez pedig olyan hogy az eddigi orosz álláspontból s általában az előzményekből következtetve, mást nem is igen lehetett várni az északi hatalomtól. Oroszország váaszja eddig általában a többi váaszok között. Coburg herceg személye ellen nem tesz kifogás s orosz részről már ez is nagy kegy — de miut a mostani solránja határozatát, nem fogadjalja el a választást. Így tudtja a táviró Konstantinápolyból a muszka váaszát. Ha a hatalmak mindoyáján beleegyeznek is Coburg fejedelmébe, Oroszország azt mondja. egonon contradico.

Hogy már most sikerül-e az Coburg hercegnek, ki hír szerint látogatóst fog tenni a czárnál, személyes közbenjárása által, vagy pedig a diplomatiail művészetnek minden eszközzel felhasználásával akár az orosz udvart és kormányt ezen dissonans álláspont elhagyására, akár pedig a bolgár nemzetet arra bírni, hogy egy új szobránye által váasz-

cholera dolgában rendelt küldöttségnek kiindulást a első napon délelőtt tartott ülésen előfordult az hogy egy ublúnus strázsamester jelenté, hogy a pikétre kiállított katonák közül egy köztivez a pétérfai kapu előtt levő Salétromos háznál hirtelen rosszul lett. A delutá ni ülésben azonban ennek az aggodalmas esetenek is megnyugtató magyarázata következett be, a mennyiben kiderült, hogy az ublúnus köztivez száraz galuskával lakvau jól, elébb vizet. azután palinkát ivott s e miatt jött rá a baj.

Mikor Debreczenben még csak anyi vesztglő nem volt, a mennyit u száraz galuska idézhet elő: a Hortobágy felől szomszédos Csege már be volt zárva, a szintén szomszédos Pogáron pedig kétséget nem szenvedő tudósítások szerint kiűtött a járvány. Ennél fogva a mátai és ohati provisor uraknak szoros kötele-ségébe „tevődött“, hogy sem a megnevezett pusztákról (Máta és Ohat) Csege, Polgárra és Újvárosra, senki ne menjen sem azon helyekről senkit semmi szia alatt a fent írt pusztákra be ne bocsásanak.

Milyen világ lehetett már ez időtájon környöskörül, mutatja az, hogy július 12-dikén a külső és belső strázsáknak újonnan meghagyták, hogy senkit semmi szia alatt be ne ereszenek Szabolcs, Szatmár, Heves- és Zemplén vármegyéből különösen pedig zsidót, cigányt és vándorló legényt még passzussal sem általában sehonnán.

De hogy a rendeleteken — még ha újonnan bocsátják is ki, — eshetik serelem, bizonyítja a Kóczyán József ur mint az olajfűtő állomáon felvigyázó esete, ki az iránt tett írásban jelentést hogy egy Bórek nevű mártónfalvai zsidó a városba akarván bejönni, megtartóztatódott szekerével lovával, de ő alattomban elszökött és a baromvársarba ment. E vakmerőségét mely könnyen rossz következtetést okozhatott volna, a Főbíró ur jóváha-

tasson magánsk fejedelmet — mintegy meg-
hódolva az által a mu-zka állapontnak, vagy
kinálkozik tán egy másik megoldási mód is?
Oly kérdések, melyekre a közel jövő meg-
fogja hozni a választ s így a találgatások
hiába való munkájától tartózkodunk.
Az ebentali kastélyban megfordult bol-
gár küldöttek közt vannak, kik reményked-
nek. Remélik, hogy Oroszország végül mégis
rábírható lesz, hogy beleegyezését adja Co-
burg trónralépéséhez. Hogy mire alapítják e
reményt, nem mondatik; hihetőleg arra, hogy
Coburg kedvelt személy a császár előtt s a bol-
gár küldöttségnek adott válaszában deferáló
szavakkal érintette Oroszország érzékeny-
ségét és nyumbást, a mi, meglehet, nem té-
vesztendi el engedélyező hatását Péter
váron.

A szultán nem szentesítette az egyip-
tomi egyezményt s az angol nagykövét, ki ez-
ekből ismételve elhazsította elutasítását, teg-
nap végre eltávozott a török fővárosból, a
nékül, hogy a szentesítést kieszközölhette
volna. Londonban ez az ügy igen kínos ba-
nyomást tesz, mert kitűnik belőle, hogy az
orosz-francia befolyás ismét tulsúlyban van a
portánál. Másrészt azonban az angol kormány
szálla vigasztalja magát, hogy őt nem gen-
rozza az egyezmény bukása. Ha nincs egyez-
mény, akkor Anglia egyszerűen az eddigi
állapothoz ragaszkodik, mely teljesen megfe-
lel érdekeinek.

Napi hírek.

Gr. Dégenfeld József Debreczen
város és hajdumegye főispánja ma este érke-
zik hazra Holnap Dr. Oláh Miklós, főispáni
titkárral a rendes évi hivatali vizsgálatra in-
dul Szoboszló és Nádudvarra.

A debreczeni ev. ref. egyházme-
gye küldöttsége f. hó 14-én számított össze
az egyházme gyei világi tanácsbíróra adott
szavazatokat. Szótöbbséggel megválasztották
Nagy Ferencet egyházme gyei világi főjegyző.
Örömmel üdvözljük a megválasztottat, a ki
az egyházi ténen, közel két évtized óta, lan-
kadást nem ösmérol buzgalommal működik és
a ki diszes tanácsbírói tisztét is bizonyára
közmegeledéssel fogja betölteni.

Nyugdíjazott postaiszolgálat. A
nagyváradai postakerület igazgatója Zobel Li-
pót — mint levelezőnk jelenti — nyugdíjaz-
tattott. Zobel kevéssel ezelőtt még a buda-
desti postakerület igazgatója volt s mint be-
avatottak beszélték, már innét azért tétette
át magát Nagyváradra, hogy nyugalmasabb
állása legyen. Most végleg nyugalomba von-
ult, a mit Nagyváradon általában sajnálnak,
mert az ottani közönség szerette Zobel-t. A
nyugdíjazott igazgatónak Nagyvárad környé-
kén birtokai vannak s valószínűleg oda von-
ul vissza.

Pályázatok eredménye. A tisztán-
tuli ev. ref. egyház kerület népiszkolai tan-
ügyi bizottsága részéről, 1887. január 1. ha-
táridővel hirdett tankönyv pályázatra bekü-
ldött s azóta megbízott pályaművekről követ-
kezőkben értesíti Szabó János bizottsági
elnök a nevezett művek szerzőit és a
közönséget: 1. A tanügyi bizottság
nem találta elfogadhatónak a következő
műveket: 1) „Sors hona, nihil aliud“ jellegű
ABC és olvasókönyvet s annak vezérkönyvét.
2) Uj magyar ABC és olvasókönyvet s mel-
lette beküldött vezérkönyvet, melyeknek jelleg-
ük: „Legyen oktatósnak természetszerű“ stb.

gyása mellett tizenöt korbácsra büntetődött
és hazájába utasított.

Gyarmati András esküdtt ur pedig, mint
a hortobágyi hidnál komisszárius az „Ur Fő
Bíró Urhoz“ intézett levelében azt adja elő,
hogy ide való lakos Kerekes Györgyöt a hid
hoz érvén Tiszai Fűredről jöttében, —
mivel passzust nem tudott mutatni, vissza-
utasították; de ő a Hortobágyvizén a Hodáj
felé átszökött, ki is az Ur Fő Bíró ur ren-
deléséből mindjárt elfogtatván és a municipális
fiskális által kérdésre vétetvén, megvallotta,
hogy egy csikós hozta lóháton által a Hor-
tobágyon az újárósi hid felé és onnan ut-
nélkül jött a „szénalóg r-n“ keresztül, ma
hajnal előtt, az árkon keresztül jött be. E
törvénytelen vakmerő cselekedetéről az Ur Fő
Bíró Ur is jóváhagyóan kereszt-vason veszt-
teglő hába kivívódott és a vesztéglés idejé-
t — tíz napot — szintén vason fogja kitölteni
szatán pedig a municipális fiskálisnak által
adódik, hogy tegyen vadat ellene.

Az ember azt gondolhatná, hogy több-
féle kelemetenség nem fordult elő a bezárt
városban, mint a mit korbácsütéssel és ke-
reszt-vassal el lehet intézni; de bizony for-
dult ott elő még válogatottabb bosszúság is.
Mert egyszer csak jelentik, hogy a fehérlői
bérli Heinrich Ferencz azt beszélté volna,
hogy a nagy vigyázat mellett is két rima-
szombati szekér van a piacon. Ennek meg-
vizsgálását Tikos István fiskális urra bízták.
Ki is derült hogy Heinrichnél Csontos Sámuel
beszélte Fehér Ignác esküdtt urnak a dolgot.
Csontos Sámuel pedig fehér István feleséges,
63 éves poáról hallotta, a ki csakugyan
látta a két rimaszombati edényes szekeret,
beszélte a szekerekkel, kik Fűrednél jöttek
át a Tiszán s kiket a karozagi vásárra nem
bocsátottak be, ide a hatvan-utczán jöttek be,
a passzusokat meg is vizsgálták. . . . A be-
adott nyomozatból az derült ki, hogy az a
beszéd Heinrich Ferencz és Csontos Sámuel

3) „Nyelvében él a nemzet“ jellegű ABC ol-
vasókönyv a kezdő iskolások számára czim-
alatt vezérkönyv nélkül érkezett pályaművet
4) „Szemléletileg tanults könyvről nebesre“
jellegű beküldött ABC és elemi olvasóköny-
vet. 5) Olvasókönyv az ev. ref. népiszkolák II
III, IV, V, VI. osztályu számára „A haza
minden előtt“ jellegű 5 külön kötet művet.
6) Olvasókönyv az elemi népiszkolák II-ik
osztálya számára czimú „A könyvek néma
mesterek“ jellegű érkezett füzetét. 7) „Mun-
kalkodjál mig nappal van“ „Az értelem lelke
szorgalom által tehetünk szert“ jellegűkkel,
olvasókönyv és nyelvtani anyagtr az elemi
népiszkolák II, III, és IV osztálya számára
czim alatt készült 3 különálló füzetet. 8) „A
magyar nemzet története összefüggő előadás-
ban“ czimú „Atok fogta meg a magyart“ stb
jellegű művet. — 9) „Magyarország nem
volt, hanem lesz“ jellegű beküldött 2 kü-
lön füzet történelmet, melyek közül az első
füzet czime ez: „Magyar történelem élet-
rajzi irányban“, a másodiké „Összefüggő ma-
gyar történelem“. 10) „Inductivitas“ jelleg-
ű Földrajz az elemi iskolák IV. oszt. szá-
mára czimú pályaművét. 11) „Haza és Sza-
badás, e két szó az“ stb. jellegű érkezett
földrajzi pályaművet. 12) Földrajz az IV-ik
oszt. számára és földrajz az V-VI. oszt.
számára czimú „Közeliől menj távolira“
jellegű műveket. 13) „A haza minden előtt“
jellegű beküldött „Magyarország földrajzát.“
14) „Szemlélet az i meretek alapja“ jellegű
Természetrizai olvasókönyvet. II. D. csérte
seknek találta, de elfogadásra méltóknak nem
ítélte a tanügyi bizottság: 1) „A ki min-
nek nem mestere elrojtó annak“ jellegű érke-
zett első olvasókönyv (ABC) és vezérkönyv
az első olvasókönyvhöz czimú pályaműveket.
2) „A szép író és jó olvasó könnyen bol-
gul“ jellegű ABC s elemi olvasókönyvet
és annak vezérkönyvét. — 3) „Szép csil-
lag a honszerestet“ jellegű beküldött Ma-
gyar történelmi életrajzokat. III. Elfogadta és
némi igazítás s részben átdolgozás feltétele
alatt a pályá díjra méltóknak ítélte a tan-
ügyi bizottság: 1) „Kövésd az ész és tapaszt-
talás örök törvényeit“ jellegű érkezett uj
magyar ABC és olvasókönyv czimú pályam-
műkát s annak vezérkönyvét. 2) „Eletrajzok
a magyar történelemből“ czimú „Mindem
ember legyen ember és magyar“ jellegű művet.
3) Az ugyanazon jellegű Magyarország törté-
nénetét. 4) Kótay Lajosnak nyílt pályázatra
beküldött következő czimú művet: „A magyar
királyság rövid földrajza.“ Az el nem fogad-
ott pályaművek szerzői fölhívatnak, hogy
műveiknek mily czim alatt és hova leendő
küldése felől nt. Némethy Lajos lelésez urat
a tanügyi bizot.,ságt aelnököt (takik Debre-
czenben) f. évi szept. 1-ig értesítsék. A di-
cséreteseknek talál, mint szintén az elfoga-
dott pályaműveket az azokra vonatkozó
határozattal együtt illető szerzőknek a bi-
zottság el fogja küldeni. Körös-Tarcsán 1887
juun. 21. Szabó János esperes, egyházker. rep-
isk. tanügyi bizott. elnök.

A debreczeni ügyvédi kamara
választmánya közhírre teszi, hogy Dunsits
Dezso ügyvéd Mezőtúr székhellyel az ügy-
védek névjegyzékébe felvettették. Kelt Debre-
czenben az ügyvédi kamara választmányának
1887 július 8-án tartott üléséből.

Mérsékelt menettérli jegyek. F
évi július hó 23-án a magyar kir. államvasutak
közponi hálózatának összes állomásairól, ki-
véve a budapest bányhidai budapest-lőrcinzi, bu-
dapest-bányhidai, budapest-tapio-györgyei és bu-

által gondatlanul esett, mert ők még július
12-én történetet hallottak, és ezutgy be-
szélték, mint mai dolgot, e gondatlanságért
megpírogatták és arra intettek őket, hogy
polgári tisztok és kötelességük szerint, ha
valamint tapasztalnak, nem elő és hátra be-
szélnének, hanem az előjárásnak tegyenek
jelentést.

Még a fehérlői árendátor és Csontos
uram ügyében a pirogató szó el sem
hangzik, — mikor már is jelentik, hogy
a péterfalvi új ülésen (a ma uj-sornak ne-
vezett helyen) Kónya Mihályné és a cegléd-
utcai új ülésen Szigeti Jánosné gyanus be-
tegeységben volnának. Szerencse, hogy rendes
orvos dr. Szentgyörgyi József ur jelentése
szerint Kónyané össze nem illő eledelektől
csömörölt meg, de már jobban van; Szigetiné
pedig hideglelés volt. de már elhagyta; mégis
ugy tünnek fel ezek a dolgok mint a sötét
égájon keresztülfutó villámcsikázása, me-
lyekből mást nem lehetett kiolvasni, mint
hogy a vihar közel van.

Másfelől Oláh András, Pipó János, Kis
István hatvanutcai szekeres gazdák felesé-
gei a miatt, hogy férjüket gyanus tájékról
jövén, vesztéglő helyre tétettek, és a miatt
nyomtatni nem tudnak — ugy piac utcai
lakos Heller Károly ticsináló — kilencz élő
gyermeké lévén — kérnek kölcsön a nem s
várostól egy egy köböl életet kenyérnek. Adó-
dik is egy-egy köböl élet az eszedezőknek a
város Annonariájából és e dolog a
tekintetes — Magisztratusnak bejelentődik. *)
Mindaz által ez sem egyéb, mint későbbben
hallatszott sűrű jajoknak és panaszoknak
megrendítő előjele; az egy-egy köböl életből
álló adomány pedig nem egyéb, mint a ne-
mes város jóvendőbeli nemes magatartásának
a késői ivadéok előtt is elismerésére méltó ki-
fejezése.

*) Mindezt az akkori stilben hagytam, mert így
érdekesebb. Szerző.

dapest-szabadszállási vonalrészek állomásait, 50
százalékkal mérsékelt II. és III. oszt. sze-
lyvonatu menettérli jegyek adatait ki,
Budapestre a fenn említett napon kötelező va-
lamennyi személyszállító vonathoz — gyors
és expresszvonatok kivételével — valamint a
fentemlített napon a végállomásokról induló
de Budapestre csak július 24-én reggeli órak
ban érkező személy, vegyes és omnibusvona-
tokhoz. A visszatérés bármely személyszál-
lító vonattal — gyors és expressz vonatok ki-
vételével — bezárólag augusztus 1-ig törté-
hetik. A miskolczi füleki, baurévdobosinai és
feled-tiszolczi szárnyvonalak állomásain ki
adandó menettérli jegyek visszautazás alk-
almával a hatvan-miskolczi utirányon át is
érvényesek. Gyermekre nézve következő
kedvezmények engedélyeztetnek. — Két 10
éven aluli gyermek számára az illető kocsi
osztályra szóló egész jegy váltandó. Egy ily
gyermek a II. osztályban egy egész III.
osztályu jeggyel utazhatik. A III. kocsi
osztályban egy gyermek felöltött kísérőjével
együtt egy egész II. osztályu menetjegy vál-
tása mellett utazhatik. Podgyász szabadsuly
nem engedélyeztetik Budapest 1887. július
15. Az igazgatóóság.

„Egy jó madár“ czimú mult szám-
ban megjelent újdonságunkra vonatkozólag kü-
vetkezőket írhatjuk. A II. ik kerületi rendőr-
kapitányság erélyesen megindította a nyomo-
zást azon egyén ellen, ki több ur háznál
mint ezüst it-ztító tolatkodott be, s több he-
lyen érték tárgyakat tulajdonított el. A viz-
gálat meglepő eredményekre vezetett.
Először is több tárgy, melyet a jeles férfit
magánál felejtett, megkerült. Ezen kívül si-
került a rendőrségnek kipuhatolni, hogy az
illető egyén merre távozott a városból. Végh
Gyula rendőralkapítvány ur megkeresése foly-
tán tegnap letartóztatta a nyír egy házi
rendőrség a már ott boldog nyugalomban pi-
henő tolvajt, s azonnal át is kísértette ide.
Alii Ólag Márton Mórna k hívják, —
ezt igazolja nála lévő két név jegy, s valami
okirat, de alapos a gyanu, hogy e nevet is
ugy sikerítette valakitől, mint az ezüst tár-
gyakat. Foglalkozása gépezés. Eddig bebizonyt-
ta, hogy egy ur esalától három ezüst ka-
nalat lopott el, melyet elzalogosított. Csapó
utczán egy másik esaladnál szintén értékes
ezüst dolgokat dugott zsebre de ott rajta
kapták, s rimázkodásain megindulva, egyszé-
rűen elkergették. — Egy másik helyen
mint kávé-ügynök, s majd mint ezüst tisztító
mutatta be magát. Végh Gyula alkaptány
erős vallatás alá fogta, de mindent tagad,
holott a szembesítéseknel már többben ra val-
lottak. A rendőrség küllömben, több gyanus
körülményre támaszkodva, azt hiszi, hogy
egy int-rnacionális rablóbanda tagjához van
szerenésje, ki nyári körutazásra szánta el
magát.

Lövészet. A július 17-én tartott lö-
vészet eredménye. Díjat nyertek: Szegő-
vésseli Budaházy Miklós 1 drb 10 frankos
aranyat; legjobb mélylövésessel Dr Bruttman 1
drb 2 frtos talért, legtöbb körlövésessel Szücs
Károly 1 db 1 frtos tallért.

A p-ladány ifjuság. az „önkéntes
tüzlőtő egylet pénztára és a társas kör“ könyv-
tára javára július 19-én a „társas kör“ nagy-
teremben táncvígával egybekötött hang-
verseny rendez. Belépti jegyek: Személyjegy 1
frt. Családjegy 2 frt. Felülfizészek közzönettel
fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. A
hangverseny műsora következő: 1. Kohn
Ignáz ur felolvas „Szerelm a szülőföldön“
czimú elbeszélést. 2. Doktor Károly és Doktor

Az uszodából.

— Csevegés. —

Irta: Káli Hegedűs József.

Lehet-e annál valami kellemesebb dolgot
elképzelni, mintha forró nyárban, a mikor a
hőmérő Reumur szerint 25—26 fokot mutat
s a nagy hőség miatt az ember szinte eltik-
kad, ha ilyenkor uszodába mehet az ember,
s ott 16—17 fokos vízbe megtűródvén, fel-
üdülhét, ugyszólván ujja születik arra a
napra. Nem csak a test visszanyeri ragékony-
ságát, de határozottan üdítőleg hat a szel-
lemre is.

Nyár elején az ember, ha ösmerősivel
találkozik, akitől, vagy nem lévén más meg-
kérdezni valója, vagy pedig a megkérdezni
valókat már megkérdezte, rendezes odatér a
társalgás hogy hol töltöd a nyarat? Szám-
ilyen kérdésre ötven válasz bizonyosan az,
hogy fürdőbe, — huszonöt pedig valami
folyó viz mellettü városba. — Tehát száz
ember közül hetvenöt megyen fürödni, s az
huszonöt aki nem mehet, bizonyára elég
keservesen nélkülözi a szabadban való uzást.
Igy nélkülözük mi is jó debreczeniek,
még e nyár első felében is. A hirlapok foly-
tonosan cikkeztek „épitvsn uszodát“, bizott-
ságok ültek össze, fontolgatták, tervezgettek
az uszodát, s a dolog vége mindig az volt,
„hogy majd határozunk a jövő ülésen.“
S a mig ez a dolog így vajudott, az
alatt egyszerre csak elterjedt a hír, hogy
Szikszay uszodát épített.

Igen? volt rá a válasz De honan vezei
avizet? Honnan? hát kutból, replikázott valaki
a tömegből.

Na ezt azután le is dorongolták, hogy
hol venne egy kut anyyi vizet.

Nem uszoda lesz ez, hanem béka tenyész-
ede. S mig a városban így folytak a tárgya-
lások az uszodát illetőleg, egy szép napon

Armin urak hegdedün adják „Symphonien
Concertantes, Ch Dankiától, zongorán kísérő
Schiller. A k. a. 3. Grün Matild k. a. szavalja
„A méh románczát“ Arany J-tól. 4. Lovassy
Már onné urhölgy zongorán adja elő „A vilá-
gosi ezimbalmost“ Sipo. A-tól. 5. Grosz Miksa
ur felolvassa saját költeményeit. 6. Rottler
Irma k. a. énekel a „Paraszt kieszony“ és
Hódosi bíró leányából“ népdalokat, zongorán
kíséri Lovasse M-é urhölgy. 7. Csap Ferencz
ur szavalja „A Örültet“ P-tőfitől. 8. Doktor
Károly ur hegdedün adja elő „Magyar ábrán-
dot“ Ridley Kornéltól zong. k. Schiller k. a.
9. Grosz M. ur szaval töredéket „Apostolból“
Petőfitől. 10. Lovassy M-é urhölgy énekel
töredékeket az újabb operetteköl, zongorán
önmagát kísérve.

A csolnakázó egylet tegnap kitű-
nően sikerült mulatságot rendezett a csola-
kázó tavon, oly nagy számu közönség részt-
vétele mellett, mint a mennyit ott még soha
sem láttunk. Nem eszlődnek ha azt mond-
juk, hogy több mint ezer ember megfordult
a csolnakázó egylet körüli részint
a csolnakázás, részint pedig bálmulás végett
mert volt látni való elég. Déltűta két ha-
lász két csolnakra ilve három-zor meghuzott
a tóban egy nagy hátó, minek eredménye
több mint száz darab szép nagy potyka volt,
mit is este 9 órakor teljesen ingyen a jelea-
levő vendégeknek találtak fel. A vacsora
után táncz is volt, mely éjjelig tartott.

A hatvan-utca — baromvásártéri
közúti vasút kiépítése tárgyában lapuk kö-
zelebbi számában jelzett alapítói közgyűlésen
e hó 16-án a részvény aláírási izeknek az
alapítók általi aláírása eszközöltetvén, azok-
nak kibocsátása elhatároztva lett. —
Atalában ugy látszik, miszerint a közúti va-
sút ugye teljes határozottsággal halad a meg-
valósuláshoz s az alapítók komo y szándéka az,
hogy a kiépítés oly gyorsan megtörténjék,
miszerint a közúti vasút legkésőbb az októ-
beri országos vásárkor már forgalomban — s
közönség használatára álljon, — a mi tekint-
ve az akkorra már rendezes beállani szokott
esözéseket, különösen a barom vásár érd-
kében kívánatos is. Ami közgyűlésen — ugy
szólván utoljag szervezteknek az alapítók;
az előzetes intézkedések alapján megállapítva
lett, kik tekinthetnek alapítóknak, megál-
pittatott, hol helyeztessenek el a részvény-
aláírásk elfogadása végett az aláírási izek
megalakítottat a tisztikari választmány, élén
a tevékeny Lengyel Imre kir. törvény-
széki bíró urral, — s a választmány megha-
talmazva lett az ügyek további vitelére, érle-
lésére. Szóval azon késedelet, mit az eu-
gedélyezi és kérdésében a Piacz utcai vasút
társulat részéről eszközölt egy évi haladék s
majd felebezés folytán, derakasan igyek-
nek az alapítók — vasuti műnyelvvel szóva
— „behozni“ — után pótolni. —
Örömmel értesültünk továbbá arról is, hogy
a városi hatóság is nemessen érdek ödök e
vasút kiépítése iránt s épen ugy mint mi,
közérdekűnek tartja mielőbbi kiépítését s
hogy épen ezért a talpfákat méltányos árban
ugy adja a társulatnak, hogy ezen ár rész-
vényekkel legyen kiüzelve s föld terület
is igér a közúti vasut céljaira, használatára.
Ily körülmények közbt biztos remélhetjük, hogy
a részvényaláírási izeken aláírni városunk-
nak különösen mezo gazdaságot folytató pol-
pári — sietnek s aláírásaikkal az annyira
szükséges vasút kiépítését is siettetik.

Az ohati pusztá berbeadás. Deb-
reczen sz. kir. város tulajdonát képező ohati
birtok, melyből eddig két részletben összesen

7919 kat. hó
tember 6-dik
fog adatai
4067 kat. hó
pedig, 3851
Ugy értesül-
sen az eddig
fognak igéri
lévő debrecz
is keresztül-
— Nag-
tett ma lapu-
tének — N-
fogadtatásár
Amint arról
van meggyő-
lal magában
tosítják. A
felelhetetlen
magyar vau-
nyuló híret.
Báró József,
Tóth Kálmán
Bizottsági tá-
Benedek Ar-
dor, Czirják
szor József,
noszky Laj-
Aladár, Ifj
Antal, Hón-
Dr. Király
csay József,
Lichtenstein
Károly, Max
Endre, Pály
Géza, Rózs-
pessy Guszt-
czinger Géz-
Szűts Kálm-
Zádor Ljos-
— A
g-tósága sa-
üzembe vet-
rosultjainak
élelmi szere-
tás hó 10-ig
zett, ha e lá-
h a t ó s á g
fél. Azonk-
égett házak
nak Mára.
vállról való-
sen leszállít
feladása ad-
Poladár váro-
favar levél-
hogy a faau-
lyt felépítés
lokra szolgál-
— A
héten a leg-
ember volt
ból olvasst
hitközség t-
na. A szet-
kfen és ol-
anyjának,
anyjának,
e z e r f o r-
atya emlé-
ket rendelt
zetnek az a
nyára fogja
mőtöttesse
kezeihez s
— Vá-
lényesi vic-
és meganyit
gyóssy Ján-

megszűnés
mesternek
— E
A tan-
Az us-
— M
— N
30 krt, ott
— Ig
maga meg
ful.“ —
— M
van itt, az
akarak ful-
máután.“

Ha valamelyik debreczeni civis ösapa-
a ki a még a diszes pocsolják világából ör-
merte Debreczent, feltámadna és azt kérdezi
hogy:
— „Hová édes öcsém?
Es erre azt felelnék?
— Megyek a vasuton az uszo-
d á b a; bizonynyal visszafeküdnék sírjába
mélyen szomorkodva azon, hogy a híres
pótmezei telepet Debreczenbe helyezték át
„Vasuton uszodába“ Es a mondás nem
csak a megholtakat ejtené szarba, de bá me-
idegen élő ember előtt is melesen hangzik.

Azt már három heti gyakorlat után bü-
osen tudjuk, hogy délelött 9 órától 1-ig a méh
fürdenek az uszodában. Fájdalom és sz-
nem tudhatom, hogy milyen élet folyik
ott ez idő alatt, de hallomás után irhatom
hogy naponként 40—50 nő fürdik, a kik kö-
zül 20—25 tanul uszni. Mindannyian, — hit-
szerint, — kedves ingerlő toletben jelennek
meg, s az uszórúha, mely a deb. divatteret
kedéseken egészen uj kereszt divaterekk
valósággal kis harcot idézett elő a nők kö-
zött. Egyik a másikat akarja felül mulni esie-
ban, kellemben és izlésben, pedig mikor fel-
öltik nem látja más mint az — uszó me-
ter. Az pedig szegény nem megy fért-
számában.

A férfiak közül naponként 200—250
300 is látogatja az uszodát. — Kü-
lönösen az esti órákban. Jökedvvel, kacagá-
sal, virgócz csikok módjára uszák na, bak-
dácsoznak, ugranak az uszók a vízben,

7919 kat. hold volt haszonbérbe adva, szeptember 6-dikán nyilvános árverésen újból kitogadati Eddig az egyik nagy bérletért 4067 kat. holdért 16200 frót, a másikért pedig, 3851 kat. holdért 15651 frót fizettek. Ugy értesülünk, hogy a szeptemberi árverés az eddiginél jóval magasabb összegeket fogtak igényelni a föld-kért, miután a tervben lévő debreczeni f. abonyi vasut ezen puszta is keresztül fogja szelni.

— Nagyvárad vendégeink. Beküldetett ma lapunkhoz, a ker. ifj. önk. egyesületének — Nagyváradról érkező — vendégei fogadtatására alakult nagy bizottság névsora. Amint arról alább t. olvasóinknak is alkalmuk van meggyőződni, e névsor oly nevetek foglal magában, a melyek a sikert teljesen biztosítják. A nagyváradiak egy kellemes nap feledhetetlen emléket a városunkról a valódi magyar vendég szeretet, imponánsan nyilvánuló híret fogják magukkal vinni. Elnökök: Bárá József. Alnökök: Baltigh Géza. Jegyzők: Tóth Kálmán. Pénztárnok: Szabó Zsigmond. Bizottsági tagok: Aron Jenő, Benyáts Emil, Benedek Árpád, Bosznay Károly, Boros Izidor, Czirják István, Donogán István, Eageszzer József, Füst Odón, Farkas Armin, Ganoszky Lajos, Gyenes Lajos, Györfly Aladár, Ifj. Gyürky Sándor, Hajós Antal, Hönig Árpád, — Jánossy József, Dr. Király Ferenc, Kalena János, Kovács József, Kis Károly, Lőkócsy Arthur, Lichtenstein József, Leitner László, Lusztig Károly, Mayer Emil, Molnár Ferenc, Nón Endre, Pály István, Ifj. Payer József, Richl Géza, Rózsavölgyi Imre, Róza Géza, Szepessy Gusztáv, Szentkirályi Tivadar, Stenczinger Géza, Stern Izidor, Stern Armin, Szűcs Kálmán, Somossy László, Ujlaki Béla, Zádor Lajos.

— A magyar északkeleti vasut igazgatója saját vonalain, valamint az általa üzembe vett vasutakon Poprád város tüzkárosultjainak küldendő kegyadományok, jelesen élelmi szerek és ruhaneműekre f. év augusztus hó 10-ig díjmentes szállítást engedélyezett, ha e küldemények a nevezett város hatóságához címelve adódnak fel. Azonkívül ezen vasut igazgatósága a leégett házak felépítésére szükséges faanyagokat Márm. Szigetről, Butyaháziáról és Ungvárról való szállítására engedélyez lényeges leszállított díjtételt, ha ezen szállítványok feladása alkalmával minden egyes esetben Poprád város hatóságának bizonyítványa a fuvár levélhez csatolják, melyből kitűnik, hogy a faanyag valóban az illető leégett épület felépítéséhez, nem pedig kereskedelmi célokra szolgál.

— A 60000 forintos nyerő, ki a múlt héten a legnevezetesebb és legemlégtetőbb ember volt Debreczenben, mint vidéki lapokból olvassuk, a nagyvárad statutu-quo-iz. hitközség boldogult kánorának Feldmannak fia. A szerencsés ifju ugy látszik nem emlékszik és okosan tud rendelkezni. Mostoha anyjának, kihez gyermekkori hála és édes anyjának is kedves emléke fűzi, nyolcz ezer forintot a dot. Boldogult édes atya emlékének megörökítésére díszes sírkövet rendelt meg. Az, kit ily nemes tettek vezetnek az anyagi eszközök birtokában, bizonyára fogja tudni miként helyezze el és gyümölcsözően a pénzét, melyet a jó szerencse kezébe szolgáltatott.

— Vasutemegnyitás. A nagyvárad-belenyési vicinális vasut műtanrendőri bejárása és megnyitása szombaton ment vége Gyöngyösi János min. osztálytanácsos vezetésével.

megszűnés nélkül hangzik Láng urnak az uszó-mesternek vezényszava:

— Egy-kettő; egy-kettő.
A tanítványok száma felmegy 70-re.
Az uszoda tulsó végén erős hang kiáltja:
— Menjen ki rögtön a vízből.
— Nem megyek én mert befizettam a 30 krt, ott furdók a hol akarok.
— Igen de ez itt az uszók számára van; maga meg nem tud uszni, aztán még beloful.

— Micsoda! Hát maga akkor miért van itt, azért fizetik magát hogy ha én bele akarok fullni, hát kibuzson akár hatszor egy másuttan.

Na erre már az a második ur, a ki senki más mint az uszó mester dühének tüdőpontjára érve éppen bele akar ugrani, hogy egy kiscit megintassa ezt a ferdő gondolkodású furdó vendéget, nyilvánvalóan log levén az, hogy a víz irvának éppen ellenkező hatása van mint a bor ivásnak, mert míg az utóbbiból mináltoábbet iszik valaki annál jobban emegy az esze; addig a víztől az előbbtől ellentézőleg megjűn, — amidőn a másik sarokba kihalgatás nélkül is erősen issza a vizet valaki. Na ezen segíteni kell rögtön, s míg ezt kiházaszák, addig az a másik ur eltűnik. S ez így megy egész uszó mester az ilyen vendégek valami jót hol németül hol csehül a hogy éppen eszbe jut. No de menjünk mi is a vízbe. Oh be jó esik!

Ha valaki azt a régi viczot találja alkalmazni tárczára, hogy talán ez is velem volt az uszódban, mert nagyon vizenyős — én azt neki megbocsátom. Nemss revauche lesz, ha e tárczát ő is megbocsátja nekem.

alatt és Balogh Gyula főfelügyelő, Maléter Zoltán műszaki főfelügyelő, Döry József, b. Dobozy Miklós, Sal Ferencz, Jr. Csatory Lajos, továbbá az érdekeltek és az igazgatóság több tagjának jelenlétében. Drágeséken a vonatot nagyszámú közönség várta s Géczy szolgabíró Gyöngyösy-t, mint a közlekedési miniszterium képviselőjét melegen üdvözölte. Az állomások, melyeknél a vasut elhaladt, nemzeti színű szalagokkal voltak feldisztve s a vidék román lakossága hársány „se treasca“ kiáltásokkal várta a vonatot. A vonat taraczkölvések közben diadalív alatt robogott be Belényesbe, hol a városi hatóság s nagy néptömeg jelent meg. Német József róm. kath. plebánus üdvözölte a küldöttséget s annak vezetőjét, élénk szavakban adva kifejezést Belényes közönsége örömeinek, hálájának e vasut megnyitása fölött, mire Gyöngyösy szívvel-velyesen válaszolt. Nagy örömet keltett az a kijelentése, hogy Baross Gábor miniszter alkalmasint legközelebb meg fogja látogatni a várost és vidékét. Este 7 órakor banquette volt, melyen számos felköszöntő mondatot. A banquette-ből követte, a melyen fesztelen jó kedv uralkodott. A küldöttség vasárnap tartott tanácskozmányán elkészítette a jegyzőkönyvet, mely alkalommal Gyöngyösy János miniszteri kiküldött megadta az engedélyt, hogy a nagyvárad-belenyési vasutvonat f. hó 19 én megnyitassék. E vonat által Bihar megye egy gazdasági mint cultura'is viszonyainak előmozdítására megbecsülhetetlen tényező nyrt. A küldöttség délután tért vissza Nagyváradra.

— Katonatisztek házassága. A hadsereg rendeleti lapjának vasárnap száma közli az új házassági szabályzatot katonatisztek számára. Az új szabályzat rögtön életbe lép, de annak a már házassági kérvényekre vissza ható ereje nincsen. Csúpan a vezérkari tisztek már benyújtott házassági kérvényénél jön alkalmazásba az új szabályzat. De itt is csak a kaució letételét illetőleg. A legfontosabb új intézkedések ezek: A vezérkarnál, az egyenruha kezelési osztálynál s a katonai mensek tisztikarnál a tisztek fele, a többi fegyvernemeknél egy negyed része lehetős. A hadbírósi tisztkarnál s a katonai orvosknál a 7-dik rangosztálytól lefelé az illető tisztikar állományának kétharmadára szorítandók a házasságok — Ugyanez a megszorítás áll a katonai hivatalnokokra a hetedik rangosztálytól kezdve lefelé. A házassági engedélyek adásánál számarányokat illetőleg mindig a rendszeresített bekezdőmenny vétetik tekintetbe. Az évi mellékjövdelem, melyet a házasságért kérvényezők kimutatni és biztosítani tartoznak, a következő: a vezérkari tiszteknél: kapitánynál 1200 frt, őrnagynál, alezredesnél, és ezredesnél 1000 frt, mind a többi tiszteknél: szubalternusoknál 1000 frt, törzstiszteknél 800 frt, hadnagy, főhadnagy, kapitány és számvevőnél 600 forint. Katonai hivatalnokoknál, ha évi fizetésük kevesebb az 1200 frtnál, a fizetésüket az 1200 frtra kiegészítő összeg. Harmincz éven alóli tiszteknél a szükséges mellékjövdelem 50 százalékkal nagyobb, kivételt képeznek e tekintetben a katonai hivatalnokok. Hatvan évnél idősebb tiszteknél házassági engedély csak úgy adható, ha a menyaszony az özevegyi nyugdíjról lemond. A hadtestparancsok a házassági kérvényekkel egyidejűleg tartozik a kérvényezők vagyoni viszonyáról pontos jelentést tenni.

— Az álmoskönyvek eredete. Majláth Béla muzeumi könyvtárőr közelébb nagyatya Pongrátz Imre könyvtárában egy régi 16. századbeli nyomtatott magyar szerencse-és jóvendőmondó könyvet talált, a melyről kitűnt, hogy ez a legrégebb magyar álmoskönyv s egyuttal unikum, a mennyiben csúpan egy rendkívül osonka példánya van meg a muzeumban. E osonka példány a második Sibilla jóvendőlései kezdődik s Szabó Károly mint Sibilla-jóvendőlések töredékét írta, holott most kitűnt, hogy a legrégebb magyar jóvendőmondó könyvből való, melynek létezéséről eddig nem is tudtak. A Majlát példány teljes s „Fortuna“ címet visel. Kelt Jakab bártfai nyomdájából került ki valószínűleg az 1859-ik esztendőben. — Ugyanis az ötödik Sibilla nyitott könyvének lapján ez olvasható: „Anco D. (omni) 1594 A könyv címlapján Fortuna istenuszony a bőég szárujából önti áldását a földre. Bent szerencsekerek-k, planéták jégei s végül Sibillák jóvendőlései vannak. Ez ösnyomat vagy felalálása arra indította Majláthot, hogy a szerencsekönyv-k mint a népirodalom legkorábbi termékeinek eredetét kutassa. — E végből a nyári s zúni-dó alatt hosszabb tanulmányt tesz Felső-Magyarországon, Erdélyben és Németországban a könyvtárak idevonatkozó anyagának tanulmányozása végett s ez utjára pár nap előtt már el is indult.

— Tápláló e a gomba? A gombákat általában az értékesebb táplálékok közé sorolják, a mit abból következtetnek, hogy igen gazdag fehérnyében. Az eddigi vizsgálatokból azonban a gombák tápláló értékére helyes következtetést vonni nem lehet, mivel hiányoznak az erre vonatkozó adatok. A gombák emészthetőségéről pedig kísérleteink épen nincsenek. Es ismereteinket Mürner igyekezett kibővíteni Upszálában, a mennyiben 14 fontosabb ehető gombafajt kimerítőbb vizsgálat alá vett. A vizsgálat alá került gombákat abban az évszakban gyűjtötte, mindön legközelebb teremnek és az elemzésre csak teljesen ép és frisse példányokat használt. Vizsgálataiból kiderült, hogy az ehető gombák

összes nitrogéntartalmának csak 41 százaléka emészthető fehérnye, a többi emészthetetlen. — Teljesen száraz anyagra ki számítva, a fehérje tartalom 15.7 százaléka, a levegő szarított gombákban pedig, melyek 14 százalékg vizet is tartalmaznak közepérték 13.5 százalékg, mely utóbbiból 7.5 százalékg emészthető, 6 százalékg emészthetetlen fehérjenemű. Ha a gombákat mint fehérjetartalmu táplálékot akarjuk megítélni és tápláló értékükre nézve más táplálékokkal összehasonlítjuk, azt találjuk, hogy a közönségtől legközelebb állanak. Utóbbiak átlag 13.3 százalékg fehérjét tartalmaznak a mi a gombák 15.7 százalékg fehérje tartalmához igen közel áll. Mások a viszonyok a nyers gombákra nézve. A nyers vagyis friss gombákban körülbelül 30 százalékg víz és 1.6 százalékg fehérje van. A közönségtől pedig nyers állapotban 1.3 százalékg fehérjét tartalmaznak s így mind e táplálék fehérjetartalma nyers állapotban is igen közel áll egy máséhoz. Ezenben más nyers állati és növényi táplálékokkal hasonlítva össze a nyers gombákat fehérjetartalom dolgában a legtöbb esetben igen hátra maradnak. A szarított gombák körülbelül 14 százalékg víz és 13.5 százalékg össze-fehértartalmukkal a buzalíztáplálékhoz állanak legközelebb, mely 11.8 százalékg fehérjét tartalmaz. E mellett azonban nem szabad feledni, hogy a buzalíztáplálék keményítő tartalma miatt tápláló értékben sokat nyer. A többi száraz növényi táplálékoktól, mint a borsó és bab, 22.8 illetőleg 24.3 százalékg fehérje van, a szarított gombák a fehérjetartalmu mat illetőleg messzire elmaradnak. — Ezek szerint az ehető gombák tápláló értéke sokkal kisebb mint a milyet eddig sokan tulajdonítottak neki, ugy hogy Mürner szerint a gombáknak mint tápláléknak valami fontos jelentőségük nincs, tehát inkább az élvezeti szerek közé sorolandók. Mégis csak jó fiziológus a szakácsné, mikor a gombát tojással találja s ez uton növeli a tápláló értékét.

— Citromszörp. Igen kellemes és tartalmas citromszörpöt kapunk limonádéhoz a következő módon. Friss citromhéjat 1-öntünk egyenlő súlyú lorszesszel, egy nagy főzőkú és azután a spiritust leszűrjük róla. 250 rész víz, 500 r. cukor, 15 r. citromsav, és 30 rész narancsolajvizből szirupot készítettük és a lehűlt tömeghez 30 rész öntünk az előbb elkészített citromspiritusból. Az így elkészített citromszörp iz és tartósság tekintetében sokkal jobb a friss citromnedvénél vagy pedig a citromsav és citromolajból készülő szörpnél.

— Az időjárás. Az időjárás tényezőik jelen állásában e hétre ennek elejé és vége felé csendesebb, szárazabb meleg időt várhatni, mely a hét közep táján esővel itt-ott zivat rral változó, szelesebb és kissé hűvösebb lesz.

x Rudolf trónörökös Ő cs. és kir. Fensége a kivitelű cikkek bécsi mintatárlatán a hirneves krodorfi savanyuvízre a következő szavakkal tanította ki: „Ez az a jó krodorfi, mely ritkán hiányzik a szótalunkon“. Ezen magas helyről eredő elismerés által minden kétségen feletti megerősítést nyer világhírű szaktudósok azon nézete, hogy a krodorfi savanyuvíznek nemcsak monarchiánkban de a föld egész kerekénél párja nincs.

Epilógus a czeplédi választáshoz.

Czepléd város képviselő testületének e hó 14-én tartott népes közgyűlésén Füle János tekintélyes gazdálkodó polgár kérdést ingubody Ferenc polgármesterhez, hogy igaz-e a lapok ama híre, hogy a polgármester a „Függetlenség“ ellen sajtó pör megindítása végett lépéseket tett.

A polgármester igen jó válaszára Füle János az irányban kért felvilágosítást, hogy mint magánszemély, avagy felsőbb utasításra, mint polgármester indította-e meg az eljárást? Ha ezt mint magánszemély indította meg, az esetre nem kíván hozzájárulni az ügyhöz, bár úgy vélekedik, hogy ez esetben is helyesebb volna megvetéssel és hallgatással melózni a sértéseket. Ha azonban Gubody Ferenc mint polgármester szándékszik sajtópert indítani — ezt szólni nem tartaná helyesnek, mert a választás törvényességének kérdése felett itélni különben sem tartozik a sajtóbírósg hatáskörébe; így tehát csakis megtorlásnak lehetne tekinteni a polgármester lépését, a mit pedig nem helyeselhetne, mivel ez csak a város nyugalmanak újabb fölváradását idézné elő. A sajtópert azért is szüktelennek tartja, mert a polgármester már kapott a közgyűléstől állásának megfelelő elégtételt s különben is jól tudja az egész város, hogy mit tartson a „Függetlenség“ közleményéről, mely lap nem rég a czeplédi népbankról is a köztudomással teljesen ellenkező koholt állításokat tett közzé a nélkül, hogy ezt a városban valaki figyelmeztetné méltatlanná volna. Mindezek alapján indítványozza tehát, mondja ki a közgyűlés, hogy a sajtópert megindítását nem tartja észre vezetőnek és kívánatosnak s utasítja a polgármestert, hogy a sajtóper visszavonása iránt az azt eseten is tegyen lépéseket, ha azt felsőbb meghagyásra indította volna is meg.

Gubody polgármester Füle János beszedére így válaszolt:

Tisztelt képviselő testület! Ha mint magán ember támadtattam volna meg a „Függetlenség“ című lapban, nem indítanék sajtópört s egyáltalán nem keresnék törvényes elégtételt, nem pedig azért, mert olyan emberek részéről jövő sértés és rágalmazás, a kik évek hosszú során átlázletzerűleg folytatják támadásaikat minden becsületes ember ellen ha önző céljukat úgy kívánják, habár arra legkisebb okuk nincs is, rá nézve is csak föl-emelő lehet. Nem indítanék sajtópört csak azért sem, mert ily emberekkel szemben a méltó védelem csak bittal képzeltető; de nem inditanék azért sem, mert hosszú időn át tartott vizsgálóbírói működésem alatt a pasztaltam, hogy a megrögzött gonosztevők, midőn már más kibúvó nincs előttük, másoknak, ártatlanoknak az övéknél nagyobb bünnel való vádolásában keresik menekvésüket, hogy ez által önmaguk bűnét felejtessék; ezek is a felülkerekedés politikáját követik kisebb-nagyobb sikerrel, a mi azonban csak arra alkalmas, hogy ez emberben a megvetésnek számalommal vegyes érzetét s nem a bosszúvágyat — a mi különben bennem is hiányzik — ébreszse föl. De nem inditanék sajtópert azért sem, mert az egész világ — értem a mi világnak, a magyar közvéleményt — halgatással sújtja a „Függetlenség“ összes állításait és rágalmaikat s nem inditanék végre azért sem, mert az esetben rágalmozóm előtt el volna zárva utja annak, hogy állításait igazolhassák s elítéltesők esetén eddigi szokásaikhoz képest az igazság kimondásának martirjaként tüssessék fel magokat.

Mínthogy azonban közhivatalnok vagyok, — hazafini kötelességet véltel teljesíteni az által hogy törvényes uton való felelősségre vonásuk felelőssége által közreműködjem oly emberek megrendszabályozásában, a kik a sajtószabadságot szabadsággá tették, kik az alkotmányos szabadság egyik legfőbb biztosítékát, legzsebb vívmányát alkotmányos életünk szegyenletes átkává tették. Ez az egyedüli indok — s nem az elégtételszerzés — a mi arra késztetett, hogy a sajtópert megindítsam. A pusztá törvényes elégtételt nem kívántam most sem. Többre becsülöm én az önköz bizalmi szavazatával adott elégtételt a sajtóbírósg által adható elégtételt ridog formájánál. Onök ismerik működésemet, ismerik életemet és látják napról napra, mily galád hazugságokkal igyekeznek a közvéleményt személyemet illetőleg félrevezetni; ép azért, ha a tisztelt képviselő testület úgy vélekedik hogy a per visszavonásával a város nyugalma érdekében tessék szolgálatot s ha az indítvány határozattá emelésével tülem azt a szolgálatot kívánják készséggel kijelentem, hogy kívánóságuknak szivesen eleget teszek s a per megindításától elállok illetve az annak visszavonásához szükséges lépéseket megteszem s annyival inkább megtehetem ezt mert az az állítás, hogy hivatali előljárogom utasításból tettem lépéseket a sajtó per megindítására, ép oly hazugság, mint a „Függetlenség“ többi állításai.

Hivatkozhatom a törvényhatóság összes főbb tisztviselőire, hogy ilyen utasítást egyáltalán nem kaptam, de sőt a kivel csak beszéltem ez ügyben, mindenki azt tanácsolta, hogy a redm szórt vádakot hallgatással mellőzzem, mint olyan emberek részéről jövőt, a kiknek szava a közvélemény szerint legkisebb erkölcsi súlylyal sem bír.

A közgyűlés egyhangul elfogadta Füle János indítványát.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.

RÓMA, július 18. Tegnapi az egész déli Olaszországban észlelhető földrengés volt. Különösen érezhető volt Brindisiben, Cataniában, Leccében, Ischiában, Livornóban és Parmában, Sicilia szigetén az Aetna a tűzhányó hegyből sírű gőzök szállnak föl s környékén a föld kisebb-nagyobb időközökben háborog.

KONSTANTINÁPOLY július 18. Tegnapi Chiosban, Smyrnában Rhodus és Creta szigeteken erős földrengés volt. — Caneában igen sok ház megsérült s Candiában egy embert a ledőlő ház maga alá temetett.

Felölös szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Eladó kézi cséplő gép.

Egy jó karban levő kézi cséplő gép igen olcsó feltételek mellett eladó. Értekezhetni Darabos utcán 1051 sz. a házban.

Eladó

20 drb különböző kora jó
erőben lévő
üsző és tehén
Esztarban
Szunyogh Szabolcsnál.

Az egész világ előtt kedvelt

a dr. GREENSILL-féle fog-
szerek mindennapi hasz-
nálatra, egészséges fogak
megtartására (a száj tisztí-
tására). Aki ezeket egyszer
használta, bizonyosan fél-
retesz minden más szert.

500 aranyat fizetnek annak,
ki ezen szerek használatá
után fogtájást kap vagy
lehellete büzös lemond. Egy

üveg szalicilsavas szájvíz 40 kr., egy katon
fogszűrő a legfeketébb fogakat hóféhé re
változtatja 40 kr., egy csomag Greenill-
fogpászta napi használatra a fogak épentar-
tására 35 kr., Dr. Greensill Róbert-féle fog-
kefe 30 kr. Dr. Greensill Róbert tanár Páris-
ban. Főraktár Budapesten, Török Józsefnél
Király-utca, Dankovszky István József-tér 2.
sz., Kapható Debreczenben: Dr. Rot-
schnek Emil, Balázs Odön és Marton
Lajos fodrásznál.

Huzás már Pénteken.

Kincsem-Sorsjegyek a 1 frt.

11 sorsjegy 10 frt

Főnyeremény

6 sorsjegy 5ft. 50kr.

50.000

Kincsem-Sorsjegyek kaphatók:

a magyar lovar-egylet sorsjegy-irodájában. Budapesten, Váci-utca 6. sz.

KRONDORFI

savanyúvíz

friss töltésben, kapható minden fűszerüzletben és
vendéglőben, főraktár:

Csanak Józsefnél.

A LEGJOBB ALKALOM

Női és férfi leány és gyermek cipő áruk
legolcsóbbani beszerezhetesére.

Köz tudomásra hozom, hogy helyben főpiacz Biedermann palotá-
ban Május óta fenállott cipő üzlettel felhagytam és az abban levő egész cipő
áruraktárt fő üzletemb)

piacz-utca a városház épületébe

helyeztem át, miáltal azon helyre be jutottam, hogy az előre ha-
ladt idény dacára is raktáramat csökkenthessem, áruimat oly olcsó
áron bocsátom a vevő közönség rendelkezésére a minőket még
Debreczenben nem ismertek.

A n. é. közön-ég további szives pártfogását kéri
tisztfelettel

FALK OTTÓ

Debreczen, főpiacz utca a városháza épületében.

Az arany csizmához. Megrendelések mérték után ugyszinte javítások gyorsan és ponto-
san elkészítettek.

Eggenbergi, Grác mellett (Steierország.)

Vizgyógyintézet

nagy magaslapon fekvő fenyő-erdővel körítve, gyönyörű kilátással Grác és
környökére, egész éven át meg van nyitva. Pro-pectus kívánatra ingyen az
igazgatóság által.

Füüdörvos: Dr. J. ANCA

Friss fenyőfa kivonat, egy üveg (két füüdőre elegendő) 40 kr.

Bikszádi

Klára forrás

Egynéves konyhasós savanyú víz.

Kitünő hatása: emésztés és
légző szervek hurutjainál. Gyomor
és bélnyálkásságnál, idült hólyag-
hurutnál stb. —

borral vegyítve közkedveltségű

Főraktár:

Geréby Fülöp urnál.

Ára: 1 rekesz 40 üveggel 5 frt 10
kr. — Egy üveg 13 kr. Üres üve-
gekkel telt rekeszek 2 frt 50 krral
vétetnek vissza.

Bikszádi gyógyfürdő igazgatósága.

2474. F.
1887.

III.

Arverési hirdetm. kivonat.

A h.-bőszörményi kir. írószág mint
tkivhatóság közhírré teszi, hogy Veisz S.
bejegyzett kereskedői cég budapesti la-
kos, végrehatónak C-obai László cipész
h.-bőszörményi lakos végrehajtást szen-
vedő elleni 137 frt 04 kr. tőkekövetelés
és járuléka iránti végrehajtási ügyében a
debreczeni kir. törvényszék és a (h.-bő-
szörményi kir. járásbírószág) területén lévő
H.-Bőszörmény város határában fekvő a
h.-bőszörményi 7816 sztjkvben foglalt
8999/1 hrszámú ingatlanra 91 frt a h.-
bőszörményi 10342 sztj. könyvben fog-
lalt 3223 hrszámú háztelek belsősegre
600 frtban és a h.-bőszörményi 10940
sztjben foglalt 2829 hrsz. 2810 népsor-
számú házas udvar ingatlanra 200 forint-
ban ezennel megállapított kikiáltási árban
az árverést elrendelte, és hogy a fe-
nebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi
augusztus hó 18-ik napján délelőtt 9 óra-
kor alóli bíróság hivatali helyiségében
megtartandó nyilvános árverésen a megá-
llapított kikiáltási áron alól is eladati
fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az
ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 9
frt 10 kr. 60 forintot és 20 forintot
készpénzben, vagy az 1881 év LX.
t. cz. 42 §-ában jelzett ár foly a m m al
számított és az 1881. évi november
hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazság-
ügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kije-
lölt óvadékképes értékpapirban a ki-
küldött kezéhez letenni, avagy az 1881:
LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánat-
pénznek a bíróságnál előleges elhelye-
zéséről kiállított szabályszerű elismer-
vényt átszolgáltati.

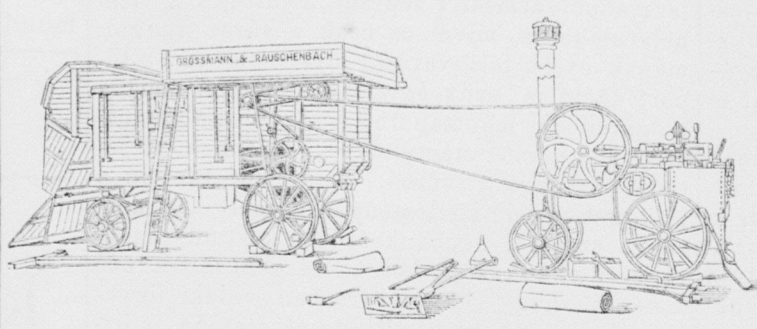
Kelt H.-Bőszörmény 1887. évi Má-
jus hó 23 napján.

A h.-bőszörményi kir. járásbírószág
mint telekkönyvi hatóság.

Deák
kir. aljárásbíró.

MAGYAR GÖZCSÉPLŐKÉSZÜLET

Grossmann és Rauchenbach-tól
BUDAPESTEN.

4, 6, 8 lóerejű

gőzcséplőkészletek

verőlececs dobbal és vaskerettel, leg-
ujabb, legszilárdabb szerkezet

EKÉK, VETŐGÉPEK,
ROSTÁK, MALMOK,

MORZSOLÓK,

SZECSKA- és RÉPAVÁGÓK

és mindennemű más

mezőgazdasági

gépek.

Grossmann és Rauschenbach

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁRA
külső Váci ut 7. BUDAPEST, külső Váci ut 7.

Budapestre felránduló vevők
kizárólag és egyenesen gyá-
runkba (5 percznyire az osztr.
államvasutttól) jönni kéretnek.

3 1/2 lóerejű
GÖZMOZGONYOK

fa, szén- és szalmatüzelésre
s legszilárdabb szerkezetű, köny-
nyen szállítható s új szerkezetű

gőzcséplőgépek

szeges dobbal, kettős tisztító mű-
vel, árpatoklyászólóval és osztá-
lyozó hengerrel.

Ár 315 frt és azon felül.

MUNKAKEPESÉG

10 óra alatt 3000—6000 kéve

JÓTÁLLÁS.

Az 1885-iki

BUDAPESTI ÁLTALÁNOS

ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁSON

NAGY DISZOKLEVÉL.